

Oddział Zakładowy PTTK "Celwiskoza" 1965 - 1991

Powstanie Oddziału

W dniu 6 lutego 1965 roku w sali konferencyjnej Zakładów, odbyło się VI Walne Zebranie Koła PTTK "Celwiskoza", na którym 50 członków założycieli podjęło uchwałę o powołaniu Zakładowego Oddziału PTTK przy Zakładach Włókien Chemicznych "Celwiskoza" w Jeleniej Górze. Powołany Oddział był pierwszym oddziałem zakładowym PTTK na Dolnym Śląsku i 33 oddziałem zakładowym w Polsce.

Zjazd Założycielski Oddziału Zakładowego PTTK "Celwiskoza" - 6.02.1965r.
Przemawia Włodzimierz Chyczewski. Fot. archiwum

Zebranie założycielskie miało uroczysty charakter. Wzięli w nim udział: sekretarz generalny PTTK - Jerzy Strogulski, v-ce prezes Zarządu Okręgu PTTK we Wrocławiu - J. Kukiz, przewodniczący Zarządu Okręgu Związku Zawodowego Chemików we Wrocławiu - Henryk Orzechowski, dyrektor naczelny Zakładów - Stanisław Zalewski.

Istotnym momentem zebrania było podpisanie uprzednio uzgodnionej Umowy, tzn. Porozumienia - między Dyрекcją i Radą Zakładową Przedsiębiorstwa - a powołanym Oddziałem PTTK.

W umowie tej Oddział PTTK zobowiązał się do:

- opracowywania rocznych i miesięcznych planów wycieczek i imprez turystycznych dla załogi zakładów oraz do realizacji tego planu,
- programowania organizacyjnego i krajoznawczego tych imprez,
- organizacji wypoczynku po pracy,
- organizacji obozów i wczasów turystycznych,
- organizacji przewodnictwa po zakładzie,
- propagowania i organizowania turystyki kwalifikowanej,

- prowadzenia wypożyczalni sprzętu turystycznego.

Dyrekcja i Rada Zakładowa zobowiązały się do:

- zlecania Oddziałowi wszystkich wycieczek oraz imprez turystycznych dla załogi,
- przyznawania dotacji na działalność programową Oddziału i na uzupełnienie wyposażenia wypożyczalni sprzętu turystycznego,
- przekazania Oddziałowi centralnej dyspozycji autobusami zakładowymi na potrzeby turystyki i wypoczynku załogi,
- zapewnienia etatowego prowadzenia Biura Oddziału PTTK,
- przydzielenia Oddziałowi odpowiedniego lokalu z pełnym wyposażeniem,
- wystąpienia do Ministerstwa Przemysłu Chemicznego o udostępnienie "Celwiskozy" do zwiedzania przez wycieczki.

Kierownictwo Zakładów w pełni zrealizowało swoje zobowiązania. Oddano na potrzeby Oddziału specjalnie wybudowane pomieszczenie w centralnym punkcie Zakładu, w którym znalazły miejsce Biuro Oddziału i salka zebrania z biblioteczką. Oddelegowano do pracy w Biurze Oddziału pracownika wskazanego przez Zarząd Oddziału. Zakład przekazał Oddziałowi dyspozycję autobusami zakładowymi na potrzeby turystyczne, dokonując na nasz wniosek radiofonizacji autobusów. Zakład pokrywał koszty programowe Oddziału związane z organizacją wycieczek przez przyznawanie odpowiednich dotacji z funduszu socjalnego. Przyznawał również coroczne dotacje na zakup sprzętu turystycznego i pokrywał koszty jego konserwacji. Przydzielił też Oddziałowi odpowiednie pomieszczenie na magazyn sprzętu turystycznego.

Oddział PTTK "Celwiskoza" również wypełniał swoje zobowiązania określone "Porozumieniem" organizując popularne wycieczki turystyki powszechnej oraz imprezy turystyki kwalifikowanej.

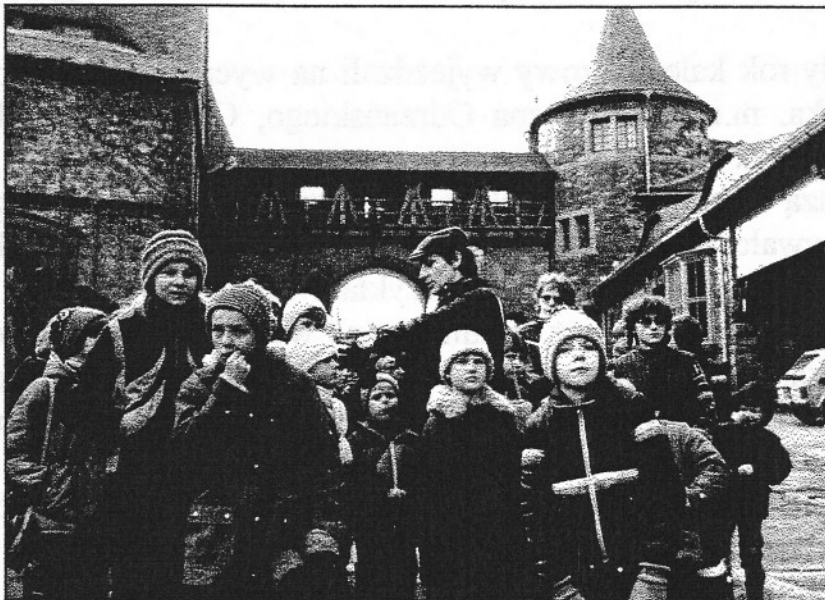
Turystyka powszechna

Wycieczki

Na początku każdego roku, na podstawie wniosków organizacji zakładowych, Działu Socjalnego i własnych, Zarząd Oddziału opracowywał projekt rocznego planu wycieczek, imprez rekreacyjnych i wczasów turystycznych. Po uzgodnieniu i zatwierdzeniu go przez Radę Zakładową i Dział Socjalny, po ustaleniu zabezpieczenia finansowego z funduszu socjalnego, stawał się on planem obowiązującym. Na jego podstawie Oddział opracowywał roczne i miesięczne kalendarzyki zakładowych imprez turystycznych i publikował je z podaniem ich programu, terminu i kosztów odpłatności. Przyjmując program wycieczek starano się uwzględniać różnorodność systemów pracy załogi.

Szczegółnej koordynacji wymagało planowanie wycieczek autobusami zakładowymi. Wycieczek tych było kilkadziesiąt a nawet kilkaset w roku.

Specjalnymi akcjami, dla których opracowywano odrębne programy imprez, były ferie szkolne, szczególnie zimowe. Wtedy organizowano dla dzieci pracowników wycieczki w okolice Jeleniej Góry, kuligi, wycieczki do Wrocławia na specjalne spektakle teatralne, do ZOO.

Wycieczka do zamku Czocha w czasie ferii zimowych w 1984 r.

Fot. K. Dobrucki

Co roku organizowano atrakcyjne wycieczki z okazji Dnia Dziecka, a w grudniu z okazji Mikołaja. Tradycyjnie co roku dla pracowników Zakładu, z okazji Święta Kobiet, organizowano wycieczki, najczęściej do operetki we Wrocławiu.

Przed pałacem w Wilanowie, na wycieczce do Warszawy w maju 1983 roku. Fot. K. Dobrucki

Kilkakrotnie w roku dla emerytów i rencistów, odbywały się wycieczki do atrakcyjnych miejscowości Dolnego Śląska. Każdego roku odbywało się kilka wycieczek dydaktycznych dla uczniów Zakładowej Szkoły Zawodowej, np. do Turoszowa, kopalni węgla w Wałbrzychu, Zakładów Przemysłu Bawełnianego w Bielawie i dalsze, krajoznawcze np. do Krakowa, w Bieszczady, na Wybrzeże.

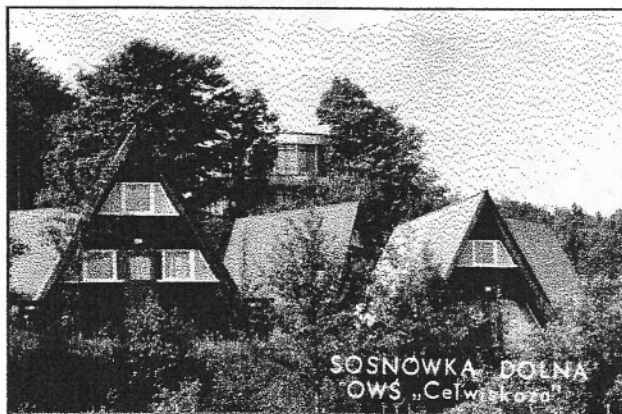
Przez cały rok kalendarzowy wyjeżdżali na wycieczki członkowie sekcji PZW na łowiska, m.in.: do Krosna Odrzańskiego, Otmuchowa, Skwierzyny, Namyślińska, Siekierka i Połęcka.

Największą i najważniejszą akcją wycieczkową była "akcja grzybowa". W sezonie odbywało się kilkadziesiąt wycieczek dla poszczególnych Rad Oddziałowych Związku Zawodowego. Na przykład w roku 1967 odbyło się 65 wycieczek na grzyby. Były również organizowane wycieczki "na owoce": jagody, truskawki, jabłka. Członkowie organizacji NOT wyjeżdżali na Targi Poznańskie, do bratnich zakładów "Elana" w Toruniu, do Zakładów Celulozowych w Świeciu i Ostrołęce oraz naftowych w Gdańsku i Płocku.

Dla członków ZBOWiD organizowaliśmy, szczególnie w Miesiącach Pamięci Narodowej, wycieczki do Muzeum Obozowego w Rogoźnicy, na Cmentarz Żołnierzy II Armii WP w Zgorzelcu oraz do Toporowa.

Organizowane były również wycieczki dla kibiców na imprezy sportowe: piłkarskie, żużlowe, motorowodne, jak i wycieczki rekreacyjne na narty biegowe lub na basen kąpielowy w hotelu "Granit" w Szklarskiej Porębie.

Biuro Oddziału organizowało wycieczki także dla Zakładowego Oddziału Samoobrony, Honorowych Dawców Krwi, Społecznych Inspektorów BHP, dla praktykantów i stażystów. Odbywało się również wiele wycieczek do różnych szkół jeleniogórskich, do których uczęszczały dzieci naszych pracowników. Autobusy zakładowe przewoziły również uczestników turnusów wczasowych do Zakładowego Ośrodka Wczasów w Ustce, a dzieci na kolonie do ośrodka kolonijnego w Sarbinowie.

Fot. K. Dobrucki

Wozili także na wycieczki, uczestników wczasów organizowanych w Zakładowym Ośrodku Wypoczynkowym w Sosnowce. Autobusami zakładowymi odbywały się liczne wycieczki i wyjazdy dla członków Oddziału PTTK organizowane przez Zarząd Oddziału lub poszczególne kluby turystyki kwalifikowanej.

Roboczą realizacją planu wycieczek zajmował się pracownik biura Oddziału, który w konsultacji z kierownikiem wycieczki, ustalał szczegółowy program krajoznawczy i trasę wycieczki, załatwiał sprawy zakwaterowania, wyżywienia oraz przewodnictwa.

Od grudnia 1965 roku do końca roku 1967 kierownikiem biura był Stanisław Bretes, któremu przypadła pionierska rola wypracowania form obsługi ruchu turystycznego w Zakładach. Po jego przejściu do innej pracy w "Celwiskozie", w latach 1968 - 1969 kierownikiem był Leszek Janik, a po nim przez kilka miesięcy Wanda Słaby. W roku 1970 na wniosek Zarządu Oddziału dyrekcja oddelegowała do pracy w biurze Oddziału aktywnego turystę Józefa Tesznara, który pracował na tym stanowisku do połowy roku 1992. Jego zaangażowanie turystyczne, wiedza krajoznawcza, zdolności organizacyjne sprawiły, że w okresie jego pracy, Oddział stał się faktycznym i uznawanym przez załogę organizatorem wycieczek i imprez turystycznych.

Wczasy turystyczne

Podobnie jak Koło, Oddział organizował różne formy wczasów turystycznych. W latach 1966 - 1967 zorganizował wczasy pobytowe FWP - PTTK w Nidzie na Mazurach i w Jastarni - Łebie nad Bałtykiem. Wczasy świąteczne zorganizowane były: w roku 1965 noworoczne i wielkanocne w schronisku "Bronka Czecha", w roku 1967 noworoczne w DW FWP "Krasnoludki" w Sosnowce Górnej, a w roku 1975 wielkanocne w FWP w Zachełmiu. Kontynuowana była organizacja wczasów namiotowych tzw. "sycylijskich". W dziesięciu wygodniejszych namiotach, z dużym namiotem - świetlicą, z wyżywieniem pobieranym z ośrodka kolonijnego. Wczasy te zorganizowane były w Chłopach k/Sarbinowa sześciokrotnie, w latach 1965 - 1968 oraz w latach 1970 - 1971. Dwukrotnie wczasy namiotowe zorganizowane były na Mazurach nad jeziorem Bełdany, w latach 1973 i 1978. W latach 1975 - 1976 wczasy turystyczne zorganizowane były nad Jez. Sławskim w Radzynie, a w roku 1977 w miejscowości Wieleń w województwie leszczyńskim. W roku 1977 Oddział zorganizował w województwie zielonogórskim dwa turnusy wczasów rowerowych.

Wczasy turystyczne organizowane przez Oddział PTTK stanowiły istotną część akcji wypoczynkowej załogi i obejmowały ponad 10 % ilości pracowników Zakładów wyjeżdżających na wczasy.

Wypożyczalnia Sprzętu Turystycznego

Podejmowanie rodzinnych urlopów turystycznych, jak i organizację zbiorowych wczasów, w dużej mierze ułatwiała wypożyczalnia sprzętu turystycznego. Dzięki dotacjom Zakładu i właściwej konserwacji sprzętu, ze skromnej ilości sprzętu w latach początkowych, w latach siedemdziesiątych wypożyczalnia posiadała m.in.: ponad 120 namiotów, 160 materacy turystycznych, 120 plecaków, 5 przyczep kempingowych, rowery, kajaki, 3 łodzie żaglowe, butle turystyczne i inne. W miarę zwiększania się wyposażenia wypożyczalni, rosła też liczba wypożyczeń. W roku 1968 było 107 wypożyczeń, w 1971 - 177, a w latach 1981 - 1989 około 310 - 350 wypożyczeń w roku. Większość wypożyczeń obejmowała kilka rodzajów sprzętu turystycznego.

Prowadzącymi wypożyczalnię sprzętu turystycznego byli w kolejności: Franciszek Ostrouch, Zdzisław Skarbski, Leszek Janik, Stanisław Batorowicz, Józef Teszner, Longin Łygan.

Międzynarodowy Zlot Przyjaźni Turystów Polski I Czechosłowacji w Sosnowcu. 23 - 25. 06.1967 r.
Fot. archiwum

Turystyka kwalifikowana

Jednostki organizacyjne Oddziału

Dyspozycja autobusami zakładowymi i finansowanie imprez z funduszu socjalnego stwarzało Oddziałowi duże możliwości organizowania turystyki kwalifikowanej. Wszystkie imprezy Oddziału, niezależnie od ich rodzaju były dostępne dla wszystkich członków PTTK. Jednak grupy koleżanek i kolegów o zdecydowanych zainteresowaniach turystycznych oraz wymogi statutu PTTK doprowadziły do powołania następujących jednostek na prawach kół PTTK :

Klub Turystyki Pieszej,
Klub Turystyki Żeglarskiej,
Klub Turystyki Motorowej,
Koło Przewodników Zakładowych,
Koło Szkolne PTTK.

Klub Turystyki Pieszej "Dreptak"

Podstawową działalnością Klubu było organizowanie sobotnio-niedzielných wycieczek pieszych górskich. W ciągu roku odbywało się 20 - 30 wycieczek. Przez wiele lat wycieczki górskie organizowane były w ramach cykli tematycznych, tzw. "Rajdów na Raty" :

- 1966 - Szlakami Piastów
- 1968 - Szlakami tajemnic walimskich
- 1976 - Rajd dookoła Jeleniej Góry
- 1977 - Zamki dolnośląskie
- 1978 - Skałki Kotliny Jeleniogórskiej
- 1985 - Szlakiem Zamków Piastowskich
- 1986 - Szlakami rezerwatów przyrody woj. jeleniogórskiego
- 1987 - Szczytami Sudetów
- 1988-89 - Międzynarodowym Szlakiem EB
- 1990 - Wycieczki XXV-lecie Oddziału PTTK

Na zakończenie sezonu odbywało się podsumowanie cyklu rocznego, a najwytrwalsi uczestnicy otrzymywali nagrody, upominki i znaczki rajdowe.

Klub organizował również udział członków Oddziału w imprezach organizowanych w Sudetach przez inne Oddziały PTTK, jak np.: Rajdach "Barbórkowych" - O/PTTK Wałbrzych, Rajdach Ziemniaczanych - O/PAN Wrocław, Rajdach Me-

talowców - O/Kamienna Góra, Rajdach Jesiennych i Eskapadach Rodzinnych - O/"Sudety Zachodnie", Rajdach Energetyków - O/Elektrownia Turów.

Do poznawania gór polskich przyczyniał się udział drużyn naszego Oddziału, w Ogólnopolskich Rajdach Górskich Chemików, organizowanych pod patronatem Zarządu Głównego Związku Zawodowego Chemików w Katowicach.

Od powołania Oddziału do roku 1980, braliśmy udział we wszystkich 15 rajdach, z tym, że w dwunastu jako uczestnicy, a w trzech jako organizatorzy.

Braliśmy udział w następujących Rajdach Górskich Chemików :

- 1966 - VI - Beskid Śląski i Żywiecki
- 1967 - VII - Kotlina Kłodzka
- 1968 - VIII - Jura Krakowsko-Częstochowska
- 1969 - IX - Bieszczady
- 1970 - X - Beskid Sądecki i Gorce
- 1971 - XI - Beskid Sądecki i Pieniny
- 1972 - XII - Sudety Środkowe
- 1973 - XIII - Beskid Żywiecki i Śląski
- 1975 - XV - Bieszczady
- 1976 - XVI - Sudety Wschodnie i Góry Stołowe
- 1977 - XVII - Beskid Niski
- 1978 - XVIII - Beskidy Zachodnie
- 1979 - XIX - Bieszczady

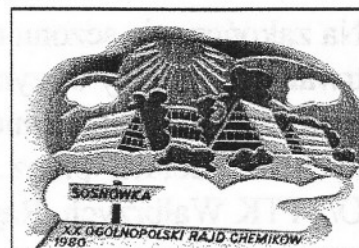
Oddział nasz był organizatorem trzech, następujących Ogólnopolskich Rajdów Górskich Chemików :

- V - w Karkonoszach w 1965r., w którym udział wzięło ponad 600 uczestników, wędrujących przez 4 dni na dziesięciu trasach. To na tym rajdzie w konkursie na hasło rajdowe, zwyciężył dwuwiersz : "Chemik zdrowie, humor znajduje, biorąc udział w swoim rajdzie".

- XIV - w Karkonoszach w 1974 roku, w którym na dwunastu trasach brało udział ponad 1000 uczestników. Największym powodzeniem cieszyła się trasa nr 1 biegnąca przez Czeskie Karkonosze. Imponujący był na zakończenie imprezy, wspólny biwak w Cieplicach, z występem Cygańskiego Zespołu Pieśni i Tańca.

- XX - w Karkonoszach w 1980 roku ze stałym biwakiem w Ośrodku Wypoczynkowym w Sosnowcu. W rajdzie wzięło udział 900 osób z 72 zakładów chemicznych całego kraju. Rajd ten, był ostatnim Rajdem Górskim Chemików, z

uwagi na rozwiązanie Związku Zawodowego Chemików.

Po roku 1980 Klub "Dreptak" organizował 10-14 dniowe obozy górskie, które pozwalały na lepsze poznanie wybranych grup górskich. Obozy takie, zawsze były organizowane z dowozem uczestników autobusami zakładowymi i ze stałą bazą wypadową w góry, najczęściej w obiektach PTTK (Domy Turysty).

Klub zorganizował następujące obozy :

- w roku 1981 - Tatry Polskie - DT PTTK w Zakopanem
- 1982 - Tatry Polskie - DT PTTK w Zakopanem
- 1983 - Beskid Śląski, Żywiecki i Wysoki - DT PTTK w Szczyrku
- 1984 - Beskid Niski i Bieszczady - DT PTTK w Sanoku
- 1985 - Mała Fatra i Tatry Słowackie - "taborisko nad Varinką"
oraz camping w Tatrzańskej Łomnicy
- 1986 - Czeskie Karkonosze i Czeski Raj - Herlikovice
- 1987 - Mała Fatra, Tatry Niskie i Tatry Słowackie - "taborisko
nad Varinką" oraz camping w Tatrzańskej Łomnicy
- 1988 - Bieszczady - schronisko PTTK w Ustrzykach Górnych
- 1989 - Beskid Sądecki - stacja PTTK w Znamierowicach.

Sierpień 1982 rok. Obóz w Tatrach. Na szczycie Świnicy.

Fot. K. Dobrucki

Rok 1983. Na Babiej Górze, podczas sierpniowego obozu w Beskidzie Śląskim, Żywieckim i Wysokim.

Fot. K. Dobrucki

Uczestnicy obozu wędrownego "Karkonosze Czeskie i Czeski Raj"
w sierpniu 1986 roku przed schroniskiem na Śnieżce.

Fot. K. Dobrucki

Klub "Dreptak" był głównym organizatorem dwóch "sztandarowych", cyklicznych, dużych imprez Oddziału.

Rajdy Odbiorców i Dostawców "Celwiskozy" pod hasłem "Bez reklamacji"

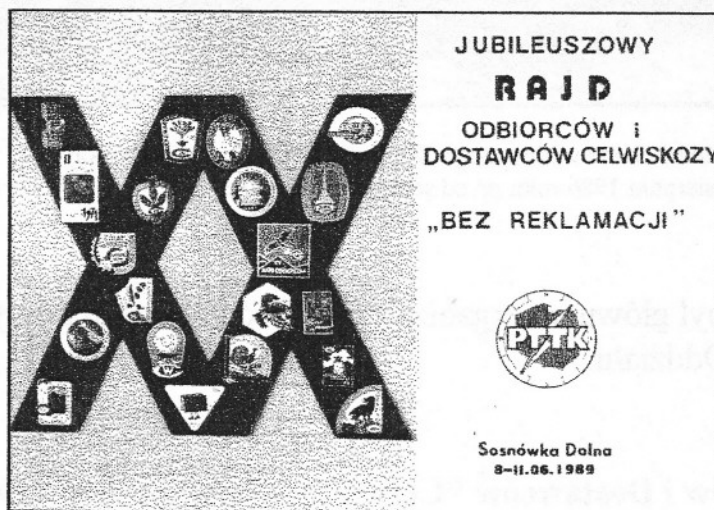

Kierownictwo Zakładu z dyr. Stanisławem Boguszem, organizatorzy i grupa uczestników I Rajdu.

Fot. Z. Adamski

Były to rajdy dla turystów z zakładów odbierających wyroby "Celwiskozy" lub z zakładów dostarczających surowce. W latach 1969 -1989 odbyło się 20 corocz-

nych imprez organizowanych najczęściej w czerwcu. W rajdach tych brało udział 100 - 150 uczestników, którzy mieli okazję poznać zakład oraz wędrować 3 - 4 dni po wyznaczonych trasach Sudetów Zachodnich. Kilka tych rajdów przebiegało całkowicie po czeskiej stronie Karkonoszy. Wiele drużyn brało udział w tej imprezie parokrotnie. Do nich należały m. innymi ekipy z : ZPB "Bielbaw" i ZPB "Bieltex" z Bielawy, "Eskimo", "Uniontex" i "Poltex" z Łodzi, "Frotex" z Prudnika, "Fresco" ze Zgierza, "Zwoltex" ze Zduńskiej Woli, K.Z.C.i P. z Krapkowic oraz drużyny z bratnich zakładów włókien chemicznych "Stilon" z Gorzowa Wielkopolskiego, "Wistom" z Tomaszowa Mazowieckiego i "Elana" z Torunia.

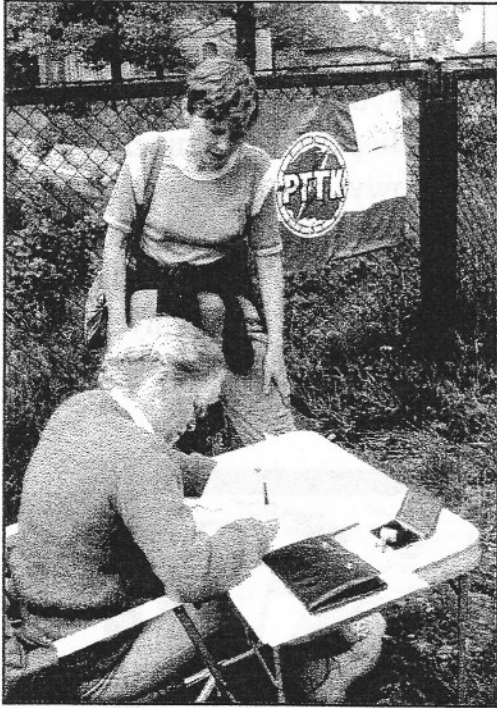
Długodystansowe Marsze Turystyczne

Zainicjowana przez Komisję Turystyki Górskiej Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Jeleniej Górze, impreza ta w latach 1980 - 82 organizowana była przez inne Oddziały PTTK. Przejęta została przez Oddział "Celwiskoza" w roku 1983. Do 1997 roku Klub "Dreptak" zorganizował i przeprowadził 15 Marszów Długodystansowych. Impreza ta polegała na tym, że uczestnicy musieli przejść w ciągu jednego dnia, w tempie turystycznym, wyznaczoną trasę górską długości około 50 kilometrów. Trasy przebiegały przeważnie pasmami Sudetów Zachodnich, np. :

- w roku 1987 - Boguszów Gorce - Marciszów - Wólek - Szwajcarka
- 1990 - Jelenia Góra - Karpacz - Budniki - Kowary - Szwajcarka
- 1991 - Janowice Wlk. - Przełęcz Widok - Okole - Zapora Pilchowie

1995 - Lubawka - Przełęcz Okraj - Karpacz - Sosnówka
ostatni w 1997 roku - Szklarska Poręba - Szrenica - Szpindlerowy Młyn -
Karpacz.

W marszach brało udział 40 - 70 uczestników -
wytrawnych turystów, przeważnie z różnych
miejscowości naszego województwa, ale także

Na punkcie kontrolnym w Krzeszowie, podczas
IX Długodystansowego Marszu Turystycznego
Marciszów - Andrzejówka . 11.06.1988r.

Fot. K. Dobrucki

z Wrocławia, Wałbrzyska,
Leszna,

Kościana,

Zielonej Góry, Świdnicy, Rudy Śląskiej, Ra-
domska, Kędzierzyna, Gdyni . We wszyst-
kich Marszach wziął udział jego najstarszy
uczestnik, urodzony w 1929 roku, Marian
Owczarek z Gryfowa Śląskiego. Z naszych
piechurów najwięcej razy w Marszach udział
wzięli Longin Łygan i Józef Kruk.

Na każdej imprezie organizatorzy zapewniali
uczestnikom : posiłek, znaczki pamiątkowe,
dyplomy, nagrody, upominki i ewentualnie
konieczny transport.

Członkowie Klubu i
Oddziału brali zawsze licz-
ny i zaangażowany udział w
akcjach wojewódzkich
"Porządkowanie Gór". W
roku 1979 w Górach Izer-
skich na głównym szlaku
czerwonym, w 1980 roku
wykonywali prace porząd-
kowe w Rudawach Jano-
wickich w rejonie zamku
Bolczów, w 1981r. na tere-
nie Pogórza Izerskiego od-
nawiali znaki turystyczne,

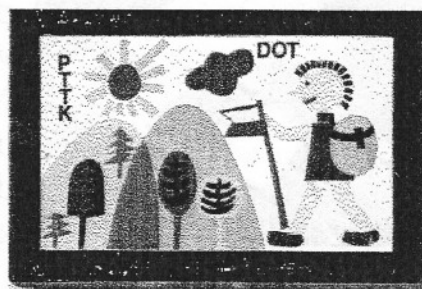
Członkowie "Dreptaka" podczas akcji "Czyste góry" w 1982r.

Fot. K. Dobrucki

a w 1982 roku naprawiali mostki na zielonym szlaku w rejonie Czarnego Kotła Jagniańskiego.

Zarząd Klubu zorganizował w połowie lat 70-tych konkurs na nazwę klubu. Zwyciężyła nazwa "Dreptak" przed nazwami "Żółw" i "Ślimak".

W roku 1984 Klub ogłosił konkurs na znaczek klubowy. Spośród kilku nadesłanych projektów, wybrano propozycję Teodora Gutaja, autora wielu projektów znaczków rajdowych. Metalowy, emaliowany znaczek Klubu "Dreptak", numerowany na jego odwrocie, wręczano wraz z legitymacją klubową tzw. "członkom zwyczajnym", najaktywniejszym uczestnikom imprez turystycznych.

Z inicjatywy Klubu, Zarząd Oddziału ustanowił specjalną Dziecięcą Odznakę Turystyczną (DOT) w stopniu brązowym, srebrnym i złotym. Wręczana ona była dzieciom do lat 12, za udział w odpowiedniej (wg regulaminu) ilości wycieczek turystycznych zorganizowanych przez Klub lub Oddział.

Vice-prezes Zbigniew Korzelski wręcza Przemkowi Dobruckiemu odznakę DOT. Fot. K. Dobrucki

Stanowiła ona swoisty doping dla rodziców, aby w wolnym od pracy dniu wybrać się ze swoimi pociechami na wycieczkę. Nasza DOT była wcześniej ustanowiona niż ogólnopolska odznaka "Siedmiomilowe buty". Pierwszymi zdobywcami DOT byli: Wawrzek i Przemek Dobruccy, Kasia Teszner, Kasia Tabaka, Agnieszka i Sławek Chmarek, Joasia i Monika Kosierkiewicz, Sławek Wojciechowski.

Klub opracował i wydał śpiewnik turystyczny zawierający najbardziej popularne piosenki śpiewane na imprezach klubowych.

Klub Turystyki Pieszej "Dreptak" był najliczniejszym klubem Oddziału. W okresie świetności liczył około 120 członków. W znacznej części byli to doświadczeni i aktywni turyści górscy.

Prezesami Klubu byli :	Tadeusz Panaś	1965 - 1973
	Michał Kasztelan	1974 - 1977
	Kazimierz Dobrucki	1978 - 1983
	Józef Kruk	1984 - 1986
	Stefan Pitera	1987 - 1988
	Stefan Jabłoński	1989 - 1991
	Tadeusz Panaś	1992 - 1997
	Jan Filipowicz	1997 - 1999

W Zarządzie Klubu, w różnych kadencjach działali aktywni turyści i organizatorzy imprez : Stanisław Wojtusiak, Adam Kościński, Barbara Blarowska, Zdzisław Rzeźniowiecki, Marek Wojciechowski, Józef Tesznar, Jan Susabowski, Maria Muzyka, Ryszard Chrobak, Janusz Łapinis, Ryszard Chmarek, Wojciech Kosierkiewicz, Alicja Pasińska, Wojciech Kin, Janina i Janusz Babkiewiczowie.

Aktywnymi członkami Klubu, biorącymi aktywny udział w wielu imprezach, również przy organizacji ich, byli : Halina Chmarek, Aleksandra Dobrucka, Alena Filipowicz, Zofia Iglík, Jadwiga Kijanka, Alena Kosierkiewicz, Krzysztof Kowalski, Krzysztof Pasiński, Kazimiera Pitera, Ewa Tesznar.

Zakończenie Rajdu "Szczytami Sudetów" w Sosnowcu, w październiku 1987r.

Fot. W. Dobrucki

Klub Turystyki Żeglarskiej "Bryza"

Kontynuując działalność sekcji żeglarskiej Koła PTTK, Klub organizował swoją działalność wokół trzech podstawowych zadań:

- szkolenia i podnoszenia umiejętności żeglarskich swoich członków,
- remontów i wyposażania posiadanych jachtów i pozyskiwania nowych żaglówek,
- organizacji corocznych rejsów żeglarskich, na akwenie Wielkich Jezior Mazurskich.

W pierwszych latach działalności Klubu, żeglarze nasi zdobywali uprawnienia żeglarskie w różnych ośrodkach szkoleniowych, np. GKKFiT w Giżycku, czy PZZ w Trzebieży. Z czasem, gdy do Klubu zgłaszało się coraz więcej chętnych z uwagi na fakt, że "Bryza" była jedynym klubem żeglarskim w Jeleniej Górze, Klub organizował szkolenia żeglarskie we własnym zakresie. Zajęcia teoretyczne odbywały się w zimę i na wiosnę, a pływania szkoleniowe na jeziorze Witka k/Zgorzelca, na stawie "Balaton" w Stanisławowie lub na Mazurach. Egzaminacje na patenty żeglarskie odbywały się w roku 1972 w ośrodku żeglarskim w Kunicach k/Legnicy, w 1974 i 1975 nad Jeziorem Dominickim w Boszkowie - województwo zielonogórskie, w latach 1977 i 1978 na stawie "Balaton" w Stanisławowie, a w latach późniejszych na obozach żeglarskich na Jeziorach Mazurskich.

Na rejsie żeglarskim.

Fot. Z. Adamski

Ponad 300 żeglarzy uzyskało patent żeglarza i sternika jachtowego na 14 kursach organizowanych przez Klub "Bryza".

W końcu lat 70-tych do Klubu należało:

- 1 jachtowy kapitan żegluga bałtyckiej,
 - 22 sterników jachtowych,
- 85 żeglarzy jachtowych, na około 120 członków Klubu.

Dziesięciu członków Klubu posiadało uprawnienia przodownika turystyki żeglarskiej PTTK, a dwóch uprawnienia instruktora żeglarstwa. Od roku 1965 Klub był członkiem Polskiego Związku Żeglarskiego, w pierwszych latach

Okręgowego we Wrocławiu, a po powstaniu województwa jeleniogórskiego - Okręgowego w Jeleniej Górze.

Klub rozpoczął działalność posiadając jeden jacht "Tahiti". W następnych latach powiększył swoją flotyllę : w 1972 roku, o jacht "Nike" typu Parus, w 1978 roku jacht "Bora-Bora" typu ElBimbo, w 1985 roku jacht "Tasmania" klasy Venus, a w 1986 roku jacht "Pago-Pago" - drugi jacht klasy ElBimbo, który żeglarze Klubu zmontowali z zakupionej surowej skorupy. Wszystkie jachty zostały wyposażone w przyczepne silniki spalinowe, wyposażenie gospodarcze i mieszkalne, w nowe olinowanie i ożaglowanie.

Jachty przechodziły remonty i przebudowy dokonywane przez członków Klubu: "Tahiti" w latach 1972 i 1974/75, "Nike" w latach 1972 i 1974/75. Łodzie nasze zimowały na Mazurach, początkowo w Pisz, później w PGR w Giżycku, w Ośrodku Żeglarskim w Sztynorcie, a od roku 1977 w porcie żeglarskim LOK w Giżycku.

Przed każdym sezonem ekipa klubowa przygotowywała jachty do pływania. Jachty wodowano, stawiano maszty, zakładano osprzęt, dokonywano drobnych napraw, kontrolowano sprawność silników.

Przez wszystkie 23 lata swojej działalności, Klub Turystyki Żeglarskiej "Bryza" organizował rejsy stażowo - wypoczynkowe na Wielkich Jeziorach Mazurskich. Corocznie odbywało się 5 turnusów dwutygodniowych. We wszystkich tych rejsach wzięło udział ponad 1800 uczestników.

Prezesami Klubu byli:

w latach 1965-66 - Paweł Siałkowski
 1967-71 - Jerzy Bagdziński
 1972-73 - Janusz Babkiewicz
 1974-79 - Tadeusz Markiewicz
 1980-81 - Szczepan Sidor
 1982-99 - Tadeusz Markiewicz

Aktywnymi członkami zarządu Klubu i organizatorami życia żeglarskiego w klubie byli: Jerzy Javurek, Cezary Turski, Tadeusz Jędrzejczuk, Edmund Myk, Tadeusz Janikowski, Mirosław Bułat, Andrzej Fortuna, Marcei Bołociuk, Władysław Stasieńko, Walenty Parpura, Marian Kuchnia, Gabriel Behcicki, Piotr Borkowski i Witold Kwieciński.

Szczególnie duże zasługi dla Klubu położył kolega Tadeusz Markiewicz. Był on przez wiele lat faktycznym organizatorem rejsów na Mazurach i remontów jachtów. Był organizatorem, a często wykonawcą prac bosmańskich przed i po sezonach pływania. Tadeusz Markiewicz jest od roku 1986 członkiem władz Okręgowego Związku Żeglarskiego w Jeleniej Górze, sprawując funkcję przewodniczącego Komisji Technicznej.

Klub Turystyki Motorowej

Od roku 1965 Klub organizował udział motorowców Oddziału w imprezach turystycznych. W roku 1965- w Ogólnopolskim Zlocie Motorowym XX-lecie Ziemi Zachodnich we Wrocławiu; w X Centralnym Zlocie Turystów Zmotoryzowanych do Kruszwicy; w 1966- w Zlocie Gwiazdzistym do Bydgoszczy; w roku 1967- w XI Centralnym Zlocie Turystów Zmotoryzowanych do Morskiej Granicy Pokoju; w 1970- w Okręgowym Zlocie Motorowym do Lwówka Śl.

Klub był organizatorem w roku 1967 dużej imprezy motorowej. Był to Gwiazdzisty Zlot Motorowy Przemysłu Włókien Chemicznych z okazji XX-lecia Zakładów "Celwiskoza". W tym Zlocie brało udział 90 uczestników. Klub organizował grupowe wyjazdy motocyklowe i samochodowe w Czeskie Karkonosze i do NRD, m.in. do Szwajcarii Saksońskiej, Drezna, Berlina i Poczdamu.

W roku 1978 działacze Klubu sprawowali główne funkcje kierownicze na XXII Centralnym Zlocie Motorowym PTTK, organizowanym nad Zalewem w Leśnej. W Zlocie wzięło udział ponad 300 uczestników z 17 województw na 175 pojazdach.

W roku 1967 na zlecenie Zarządu Okręgu PTTK we Wrocławiu, Klub zorganizował kurs dla kandydatów na przodowników turystyki motorowej. Kurs odbył się w DW FWP "Krasnoludki" w Sosnowce Górnej.

Dogrywka na mecie jednego ze zlotów motorowych. Strzela z łuku Henryk Leszczyński. Sędziuje Teodor Gutaj. Fot. Z. Adamski

Kierownikiem kursu był Stanisław Kawiako. Uczestnikami byli koledzy z oddziałów PTTK z Wrocławia, Wałbrzycha, Legnicy, Świdnicy, Jeleniej Góry i "Celwiskozy". Po pomyślnym zdaniu egzaminów, przodownikami turystyki motorowej zostali m.in. nasi koledzy: Jerzy Wróblewski, Władysław Wieczorek, Zdzisław Rzeźniowiecki, Teodor Gutaj, Marian Kuchnia, Feliks Sałata, Kazimierz Wiśniewski.

Główną imprezą Klubu były Zloty Motorowe "Wspólnego Celu" i PTTK. Podjęte były z inicjatywy redaktorów Gazety Zakładowej "Wspólny Cel", Stanisława Kozara i Zbigniewa Adamskiego oraz Zarządu Oddziału PTTK. Zloty odbywały się co roku. W latach 1971 - 1989 odbyło się 20 zlotów. Były to impre-

zy turystyczne bez rywalizacji czasowej, podczas których, uczestnicy odnajdywali na trasie obiekty krajoznawcze. Imprezy kończyło wspólne ognisko, posiłek, rozdanie nagród, najczęściej po dogrywce punktowej, strzelania z łuku do tarczy. Trasy zlotów liczyły około 50 kilometrów i kończyły się m.in. w schronisku "Szwajcarka", Wojcieszowie, Płoszczynie, na zamku Grodziec, zamku Świny, w schronisku "Czartak", Krzeszowie, w schronisku "Perła Zachodu", na Górze Szybowcowej w Jeżowie, nad Wodospadem Szklarka oraz w Ośrodku Wypoczynkowym w Sosnowce. W zlotach brało udział zazwyczaj 15 - 25 pojazdów.

Zwycięzcami Zlotów byli w kolejności ich organizacji: M. Kuchnia, M. Narębski, C. Turski, B. Mikrut, A. Pasińska, T. Szociński, M. Narębski, T. Szociński, S. Piotrowski, J. Nienaratowicz, B. Mikrut, E. Ludwinowicz, J. Mroczek, Z. Mach, A. Zwarycz, T. Szociński, J. Falborski, D. Falborska.

Zloty przestały być organizowane po likwidacji gazety "Wspólny Cel" w roku 1989.

W roku 1991 Klub zorganizował Oddziałowy Krajoznawczy Rajd Samochodowy „Dookoła Jeleniej Góry”, z zakończeniem w Wojcieszycach, w którym wzięło udział 15 pojazdów.

ZLOT	ROK	ZWYCIĘZCA
I	1971	MARIAN KUCHNIA
II	1972	MARIAN NARĘBSKI
III	1973	CZESŁAW TURSKI
IV	1974	BONIFACJUSZ MIKRUT
V	1975	ALINA PASIŃSKA
VI	1976	TADEUSZ SZOCIŃSKI
VII	1977	MARIAN NARĘBSKI
VIII	1978	TADEUSZ SZOCIŃSKI
IX	1979	STEFAN PIOTROWSKI
X	1980	JANUSZ NIENARATOWICZ
XI	1981	BONIFACJUSZ MIKRUT
XII	1982	EDWARD LUDWINOWICZ
XIII	1983	JANUSZ MROCEK
XIV	1984	ZYGMUNT MACH
XV	1985	ZYGMUNT MACH
XVI	1986	2

Prezesami Klubu Motorowego byli w latach :

- 1965 - 1968 - Jerzy Wróblewski,
- 1969 - 1973 - Janusz Kolonko,
- 1973 - 1975 - Cezary Turski,
- 1976 - Kazimierz Łątka,
- 1977 - 1989 - Edward Ogrodnik.

Obok nich w Zarządzie Klubu działali: Jerzy Banaszak, Wiesława Milanowska, Stanisław Kawiako, Henryk Wysocki, Mieczysław Myćka, Tadeusz Szociński.

W organizację imprez motorowych, a szczególnie Zlotów Motorowych "Wspólnego Celu" i PTTK duży wkład pracy społecznej dali: Zdzisław Rzeźniowiecki, Zbigniew Adamski, Teodor Gutaj, Marian Kuchnia.

Koło Przewodników Zakładowych

Jesienią 1965 roku Zarząd Oddziału po uzgodnieniu z Okręgową Komisją Przewodnicką i Kołem Przewodników PTTK w Jeleniej Górze, rozpoczął szkolenie dla kandydatów na uprawnienia przewodnickie. Z dwudziestu kolegów, którzy rozpoczęli szkolenie, po zdaniu egzaminu państwowego przed Komisją z legendarnym już dzisiaj szefem wyszkolenia Tadeuszem Steciem, czternastu uzyskało uprawnienia przewodnika zakładowego PTTK.

Pierwszym przewodniczącym Koła Przewodników Zakładowych został Jan Szałowicz. W roku 1968 przewodniczącym Koła został wybrany Wacław Postępski, który pełnił tę funkcję przez wszystkie pozostałe kadencje.

W różnych kadencjach w Zarządzie Koła działali także: Stefan Piotrowski, Maria Gmur, Piotr Matysiak, Tadeusz Panaś, Bronisław Jarosz, Henryk Leszczyński, Irena Grała oraz Teodor Gutaj.

Koło zorganizowało jeszcze kurs szkoleniowy w roku 1970 na podwyższenie klasy przewodnickiej i w roku 1978 kurs dla kandydatów na przewodników zakładowych z Fabryki Dywanów oraz "Hydromechu" w Kowarach, Zakładów Przemysłu Wełnianego "Czesankowa" i Huty Szkła Technicznego w Jeleniej Górze.

W wyniku akcji szkoleniowych w roku 1979 Koło liczyło 24 przewodników zakładowych, w tym 10 z klasą II (wyższą) i 14 z klasą III.

Lata od 1965 do końca lat 70-tych, to okres dużego napływu wycieczek do Zakładów "Celwiskoza". Średnio nasi przewodnicy oprowadzali po Zakładach każdego roku 50 - 60 wycieczek przyjeżdżających z całej Polski. To zainteresowanie wynikało w dużej mierze z atrakcyjnego położenia "Celwiskozy" w Sudetach Zachodnich, które często były głównym celem wycieczek.

Ze sprawozdań Zarządów Koła i Oddziału wynika, że w latach 1965 - 1989 przewodnicy oprowadzili po zakładzie "Celwiskoza" 1110 wycieczek z ponad 23 000 uczestników. Przewodnicy prowadzili każdego roku w czerwcu, z okazji Dnia Chemika „Niedzielę Otwartych Bram”. Podczas tych "Niedziel" przewodnicy oprowadzali społecznie po Zakładzie mieszkańców Jeleniej Góry, w dużej mierze rodziny pracowników oraz młodzież zainteresowaną podjęciem pracy w "Celwiskozie".

Koło PTTK przy Zakładowej Szkole Zawodowej

Po powstaniu Oddziału PTTK "Celwiskoza", zorganizowane zostało Koło PTTK przy ZSZ. Powstało ono w marcu 1965 roku. Pierwszym przewodniczącym Koła był Andrzej Gizak, a członkami Zarządu byli Wiktor Szczypek i Roman Cukiera.

Koło, korzystając z pomocy organizacyjnej Oddziału i ogromnego zaangażowania w organizację imprez turystycznych szkolnych dyrektora szkoły, wieloletniego działacza PTTK Włodzimierza Chyczewskiego, szybko rozwinęła bogatą i systematyczną działalność. W powiązaniu z programem nauki, organizowane były wycieczki dydaktyczne w Karkonosze, do Zgorzelca, Turoszowa, Wałbrzycha, Legnicy, Wrocławia, a także coroczne dalsze, kilkudniowe wycieczki do Gdańska, Warszawy, Krakowa, w Bieszczady. Wycieczki miały powtarzalny cykl i program, w miarę wymiany uczniów w klasach w kolejnych latach.

Co roku odbywały się dwudniowe górskie rajdy szkolne w Sudetach Zachodnich, w których brała udział większość uczniów szkoły. Dla wielu z nich udział w tych, był pierwszym zetknięciem się z turystyką i krajoznawstwem.

Wielu z nich zostało później aktywnymi turystami. Przykładem tego jest wieloletni działacz Klubu Żeglarskiego "Bryza" kolega Szczepan Sidor - uczeń i absolwent naszej ZSZ. Osiągnięcia w działalności szkolnego Koła PTTK były możliwe dzięki dużemu zaangażowaniu nauczycieli - opiekunów Koła: Edwarda Ludwinowicza, Bolesława Bara, Henryka Pawłowicza i Jadwigi Mroczek.

Poza wymienionymi jednostkami organizacyjnymi Oddziału, działalność turystyczna i krajoznawcza podejmowana była również przez Zarząd Oddziału, Biuro Oddziału lub grupy zainteresowanych kolegów.

Turystyka kajakowa

Korzystając z kajaków składanych wypożyczalni sprzętu turystycznego, podejmowane były spływy indywidualne różnymi rzekami Polski, szczególnie modną w latach sześćdziesiątych rzeką Drawą.

Dwutygodniowe spływy kajakowe z dowozem sprzętu i uczestników autobusami zakładowymi, organizował zapalony turysta kajakowy - kolega

Na spływie kajakowym Drwęcą w 1985 roku. Fot. Z. Adamski

Józef Tesznar - kierownik biura Oddziału.

Spływy takie odbyły się w latach 1973, 1975, 1982 na rzece Krutyni na Mazurach na trasie Sorkwity - Nida. W roku 1984 rzeka Drawą z Czaplinka, a w roku 1985 rzeką Drwęcą na trasie Ostróda - Toruń. W roku 1986 odbył się spływ mało znaną rzeką Rozpuda na Pojezierzu Suwalskim na trasie Jezioro Rozpuda - Bakalarzewo - Augustów.

Nasi kajakowcy pływali również malowniczą rzeką Czarną Hańczą i Kanałem Augustowskim.

Do aktywnych i wielokrotnych uczestników spływów należeli: Józef i Ewa Tesznarowie, Zbigniew i Teresa Adamscy, Maria Pawlik, Krzysztof Kowalski, Anna Bilińska, Tadeusz Szociński.

Turystyka narciarska

Od roku 1965 Oddział organizował wycieczki narciarskie. Były to przeważnie wycieczki w soboty i niedziele "na narty", najczęściej autobusami zakładowymi. Początkowo były to wycieczki dla narciarzy zjazdowych - około 10 wycieczek w roku. Oddział organizował również zimowe obozy narciarskie. W roku 1975 w Tatrach z bazą w schronisku "Murowaniec" na Hali Gąsienicowej pod kierownictwem Adama Kościńskiego, w roku 1976 w Beskidach w schroniskach "Na Stożku" i na Szyndzielni, w roku 1979 w Górach Orlickich w Zieleńcu.

W roku 1976 z inicjatywy działaczy Oddziału PTTK, zakupiono wyciąg zaczepowy z zamiarem zamontowania go w Ośrodku Wypoczynkowym w Sosnowce. Jednak wobec braku śniegu w kolejnych sezonach - wyciąg sprzedano.

W latach późniejszych, kiedy popularne stały się narty biegowe, wycieczek

organizowano znacznie więcej, np. w roku 1985 - 20, a w roku 1986 - 22 wycieczki.

Fot. K. Dobrucki

Nasi narciarze brali udział w wielu Biegach Piastów w Jakuszycach.

Uczestnikami wielu wycieczek na narty biegowe do Jakuszyce byli: Jadwiga i Sławomir Kijankowie, Zbigniew Korzelski, Halina i Jerzy Javurkowie, Tadeusz Szociński, Anna Bilińska, Halina i Ryszard Chmarkowie, Kazimierz Dobrucki, Stanisław Kawiako, Stanisław Paszkiet, Waldemar Judka, Zbigniew i Danuta Rasiewiczowie, Wojciech Kosierkiewicz, Alicja i Krzysztof Pasińscy, Maria Pawlik, Irena Grała, Jan Filipowicz, Tadeusz Rochnowski.

Krajoznawstwo

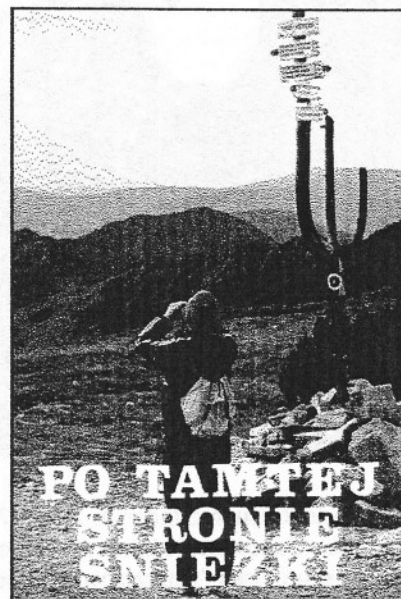
Oddział PTTK "Celwiskoza" jako oddział zakładowy, nastawiony był w swej działalności przede wszystkim na popularyzację nawyków turystycznych wśród załogi. Za główne zadanie krajoznawcze uznawał pokazywanie jak największej liczbie pracowników, piękna różnych regionów Polski, zabytków przeszłości i obiektów współczesnych. Utwierdzał nas w tym przekonaniu fakt, że do ostatnich lat, w których organizowaliśmy "oklepane" wycieczki do Warszawy, to zawsze w autobusie, kilka osób jechało do stolicy po raz pierwszy w życiu.

Jednak Oddział podejmował również przedsięwzięcie krajoznawcze.

Przez cały rok 1966 trwał Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczy - Turystyczny "X wieków Polski". W ramach konkursu odbyło się w zakładach "Celwiskoza" szczególnie dużo imprez turystycznych. W ramach Zakładów pierwsze miejsce w konkursie zajął Oddział PTTK przed organizacją młodzieżową ZMS i Kołem Szkolnym PTTK. W powiecie jeleniogórskim pierwsze miejsce zajęła "Celwiskoza" przed "Orłem" Mysłakowice. Stojący przed Zakładową Stołówką pomnik ofiar filii obozu Gross - Rosen wzniesiony został przez nasz Oddział PTTK w ramach tego konkursu.

W roku 1968 w sezonie zimowym, w klubie "Domu Chemika" zorganizowano cykl prelekcji krajoznawczych Tadeusza Stecia o Dolnym Śląsku.

W latach 1969 - 1975 Oddział był organizatorem na terenie Zakładu wystaw: "Plakatów turystycznych krajów europejskich", "Polskich turystycznych kasowników pocztowych", "Historii i dorobku Oddziału". W roku 1979 Oddział był organizatorem w Sosnowcu Wojewódzkiego Przeglądu Przeczrocy Krajoznawczych. W roku 1986 w Wojewódzkiej Pracowni Krajoznawczej PTTK, Kazimierz Dobrucki eksponował swoją wystawę fotograficzną "Czeskie Karkonosze i Czeski Raj", oraz miał 3 prelekcje, ilustrowane przezeczroczami.

Cezary Turski wygłosił w 1986 roku dwie prelekcje pt. "Heraldyka Krajoznawcza".

W latach 1980 – 1997, każdego roku Oddział był organizatorem jednego z rejonów eliminacji wojewódzkich Konkursu Krajoznawczo - Turystycznego Młodzieży Szkolnej, w którym zawsze brało udział kilkanaście drużyn z różnych szkół.

Kolega Zdzisław Rześniowiecki był organizatorem i kierownikiem Wojewódzkiej Pracowni Krajoznawczej PTTK przez cały okres jej działalności. Po likwidacji Zarządu Wojewódzkiego PTTK, Pracownię w 1990 roku przejął nasz Oddział PTTK i została ona przeniesiona na teren zakładów "Jelchem".

W okresie jesienno-zimowym 1986/87 Oddział zorganizował kurs organizatorów turystyki, który ukończyło 26 osób. Zakończenie kursu z wręczeniem legitymacji i odznak odbyło się w dniu 24 maja 1987 roku koło schroniska "Andrzejówka", podczas jednego z etapów rajdu "Szczytami Sudetów"

Fot. K. Dobrucki